

Plan ewaluacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej na lata 2007-2013

1. Wprowadzenie	2
2. Charakterystyka PO RPW	6
3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją PO RPW	11
4. Organizacja systemu ewaluacji PO RPW	19
5. Budżet przeznaczony na działania ewaluacyjne	23

1. Wprowadzenie

Definicja i podstawy prawne przeprowadzania ewaluacji

W odniesieniu do realizowanych w Polsce w latach 2007-2013 programów operacyjnych proces ewaluacji został określony w następujących dokumentach:

- *Rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylające rozporządzenie (WE) nr 1260/1999*, z mocy którego państwa członkowskie zostały zobowiązane do przeprowadzania ewaluacji pomocy finansowanej z funduszy strukturalnych UE udostępnianych w ramach realizacji programów operacyjnych.

Zgodnie z zapisami Rozporządzenia, **ewaluacja** ma na celu poprawę: „jakości, skuteczności i spójności pomocy funduszy oraz strategii i realizacji programów operacyjnych w odniesieniu do konkretnych problemów strukturalnych, dotyczących dane państwa członkowskie i regiony, z jednoczesnym uwzględnieniem celu w postaci trwałego rozwoju i właściwego prawodawstwa wspólnotowego dotyczącego oddziaływania na środowisko oraz strategicznej oceny oddziaływania na środowisko”.

- *Wytyczne nr 6 Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013 z dnia 30 maja 2007 r.*, które precyzują sposób organizacji systemu ewaluacji funduszy strukturalnych w ramach NSRO. **Ewaluację zdefiniowano** jako osąd (ocenę) wartości interwencji publicznej dokonany przy uwzględnieniu odpowiednich kryteriów (skuteczności, efektywności, użyteczności, trafności i trwałości) i standardów. Osąd dotyczy zwykle potrzeb, jakie muszą być zaspokojone w wyniku interwencji oraz osiągniętych efektów. Ewaluacja jest oparta na specjalnie w tym celu zebranych informacjach, które są następnie interpretowane za pomocą odpowiedniej metodologii.

Rodzaje ewaluacji w okresie programowania 2007-2013

Ewaluacje PO RPW (tak jak i innych programów operacyjnych realizowanych w okresie programowania 2007-2013) można podzielić na kilka typów, przede wszystkim ze względu na:

- cel
- czas przeprowadzenia w stosunku do etapu realizacji Programów
- podmiot realizujący badanie ewaluacyjne

Ze względu na cel badania ewaluacyjnego prowadzone ewaluacje mają charakter:

- **ewaluacji strategicznych** – ich celem jest analiza i ocena realizacji PO RPW w odniesieniu do priorytetów krajowych i wspólnotowych. Ewaluacje tego typu będą służyły przede wszystkim stwierdzeniu, czy i w jakim stopniu interwencje podejmowane w ramach PO RPW przyczyniają się do realizacji celów Strategii Rozwoju społeczno-gospodarczej Polski Wschodniej do roku 2020 oraz Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 (NSRO), a przez to do realizacji celów krajowej polityki regionalnej.

- **ewaluacji operacyjnych** – ściśle powiązanych z procesem zarządzania i monitorowania PO RPW. Celem ewaluacji operacyjnych jest wsparcie instytucji odpowiedzialnych za realizację PO RPW w zakresie osiągnięcia założonych celów operacyjnych poprzez dostarczanie użytecznych wniosków i rekomendacji. Zgodnie z *Rozporządzeniem (WE) 1083/2006* ewaluacje operacyjne będą przeprowadzane w szczególności w przypadku, gdy:

- monitorowanie ujawniło znaczące odchylenia od założonych pierwotnie celów. Głównym celem tych ewaluacji jest identyfikacja przyczyn odchylenia oraz sformułowanie rekomendacji pozwalających rozwiązać zdiagnozowane w trakcie ewaluacji problemy (w tym rekomendacje dotyczące zmian w programie operacyjnym).
- składane są wnioski o dokonanie przeglądu 16 RPO lub ich części zgodnie z art. 33 *Rozporządzenia Rady nr 1083/2006* w sytuacji gdy zmiany w programach związane z ww. przeglądem dotyczą: realokacji finansowych, horyzontalnych celów RPO lub istotnych elementów systemu wdrażania. Wyniki ww. ewaluacji sformułowane w postaci rekomendacji powinny stanowić uzasadnienie dla decyzji o dokonaniu (lub nie) ww. zmian w programach. W przypadku niewielkich lub technicznych przeglądów programów operacyjnych nie jest niezbędne przeprowadzanie ww. ewaluacji.

Ze względu na czas wykonywania badania ewaluacyjnego w stosunku do etapu realizacji PO RPW będą przeprowadzane następujące rodzaje ewaluacji:

- **ewaluacja *ex ante*** – wykonana została w 2006 r. przed rozpoczęciem realizacji PO RPW przez ewaluatorów zewnętrznych na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Wyniki zostały uwzględnione w ostatecznej wersji PO RPW na lata 2007-2013.

- **ewaluacje *on-going*** (bieżące) - będą prowadzone podczas realizacji PO RPW. Ich celem jest lepsze zrozumienie bieżących efektów interwencji oraz sformułowanie rekomendacji użytecznych z punktu widzenia wdrażania PO RPW. Sposób ich przeprowadzenia regulują *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji programów operacyjnych na lata 2007-2013*. W niniejszym Planie ewaluacji skoncentrowano się właśnie na tego typu ewaluacjach.

- **ewaluacja *ex post*** – zostanie dokonana przez Komisję Europejską we współpracy z państwami członkowskimi i Instytucjami Zarządzającymi¹.

Ze względu na podmiot wykonujący ewaluację istnieje możliwość przeprowadzania:

- **ewaluacji zewnętrznych** – realizowanych przez podmiot zewnętrzny (wybierany w procedurze zgodnej z ustawą z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych (Dz. U. Nr 19, poz. 177 z późn. zm.) w celu zachowania niezależności pracy ewaluatora oraz obiektywności wyników i sądów wartościujących dotyczących PO RPW. Można uniknąć podważania wiarygodności rekomendacji, ponieważ badanie ewaluacyjne nie prowadzi ta sama instytucja, która jest zaangażowana w zarządzanie PO RPW. Nie powinny jej realizować również podmioty funkcjonalnie zależne od Instytucji Certyfikującej oraz Instytucji Audytowej².

¹ Niezależnie od ewaluacji przeprowadzanej przez KE państwa członkowskie mogą dokonać ewaluacji *ex post* we własnym zakresie, w tym ewaluacji *ex-post* kwestii horyzontalnych w ramach 16 RPO.

² Zgodnie z art. 47 ust. 3 Rozporządzenia Rady nr 1083/2006

Ewaluacje zewnętrzne będą stanowiły główny instrument ewaluacji PO RPW, zgodnie z zaleceniem zapisanym w *Wytycznych* Ministra Rozwoju Regionalnego.

- **ewaluacji wewnętrznych** – realizowanych przez Jednostkę Ewaluacyjną Instytucji Zarządzającej PO RPW we własnym zakresie pod warunkiem zagwarantowania niezależności procesu ewaluacji i obiektywności wyników oraz pod warunkiem pozostawania w funkcjonalnej niezależności od Instytucji Certyfikującej oraz Instytucji Audytowej¹. Ewaluacje wewnętrzne będą miały charakter uzupełniający wobec ewaluacji zewnętrznych.

Poza scharakteryzowanymi powyżej typami ewaluacji PO RPW, będą przeprowadzane również ewaluacje *ad-hoc* w sytuacji, gdy zaistnieje taka nagła potrzeba, uzasadniona analizą danych z monitoringu.

Ponadto będą również przeprowadzane ewaluacje wskazane przez Krajową Jednostkę Oceny (KJO) w wyznaczonych obszarach i terminach zapisanych w *Planie ewaluacji Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia (NSRO)*.

Instytucja Zarządzająca PO RPW będzie współpracowała z Krajową Jednostką Oceny w zakresie wymaganym i niezbędnym do wykonania do 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programów operacyjnych, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania.

Definicja i cel Planu ewaluacji PO RPW

Plan ewaluacji PO RPW (jak i poszczególnych programów operacyjnych) jest dokumentem:

- zalecanym przez Komisję Europejską w art. 48 ust. 1. Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., a Wytyczne dotyczące jego opracowania zawarto w dokumencie roboczym³.
- wymaganym przez stronę polską (Krajową Jednostkę Oceny) zgodnie z zapisami Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji do przygotowania przez Instytucję Zarządzającą PO RPW.

Plan może być aktualizowany i weryfikowany w trakcie wdrażania PO RPW, szczególnie w razie zidentyfikowania nowych obszarów prowadzenia ewaluacji jak również w przypadku konieczności podjęcia dodatkowych badań ewaluacyjnych.

Głównym celem Planu ewaluacji PO RPW jest wskazanie sposobu organizacji procesu ewaluacji PO RPW oraz głównych kierunków działań ewaluacyjnych podejmowanych przez Instytucję Zarządzającą w okresie 2007-2013. Szczegółowe, corocznie planowane działania związane z ewaluacją PO RPW będą określone w Okresowych planach ewaluacji PO RPW.

³ *Indicative Guidelines on evaluation methods: evaluation during the programming period. Working Paper No. 5*
- http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docoffic/2007/working/wd5_ongoing_en.pdf

Układ Planu ewaluacji PO RPW

Plan ewaluacji PO RPW składa się z:

- ogólnej charakterystyki PO RPW,
- opisu ogólnych kierunków działań związanych z ewaluacją i wskazania głównych strategicznych obszarów tematycznych, które zostaną poddane ewaluacji w okresie programowania 2007-2013,
- opisu organizacji systemu ewaluacji PO RPW, określającego kompetencje i zasady współpracy instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji PO RPW,
- identyfikacji źródeł finansowania działań ewaluacyjnych w ramach PO RPW.

2. Charakterystyka PO RPW

Zgodnie z decyzją Unii Europejskiej z grudnia 2005 r. w sprawie przyznania specjalnych środków dla pięciu najbiedniejszych regionów, wykazujących się najniższym PKB na mieszkańca w poszerzonej UE (UE-25), PO RPW stanowił dodatkowy element wsparcia z funduszy strukturalnych, wzmacniający działanie innych programów na obszarze Polski Wschodniej w drodze wywołania efektów synergii lub przez realizację wyodrębnionych działań stymulujących rozwój ekonomiczny i społeczny. Intencją Programu jest zahamowanie tendencji stagnacyjnych, decydujących o marginalizacji i peryferyjności województw Polski Wschodniej oraz pobudzenie czynników wzrostu w regionach objętych Programem (woj. podlaskie, lubelskie, warmińsko-mazurskie, podkarpackie i świętokrzyskie).

Głównym celem PO RPW jest przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej zgodnie z zasadą zrównoważonego rozwoju.

Cel główny Programu osiągnąć będzie przez realizację następujących celów szczegółowych:

- I. Stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy.**
- II. Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej.**
- III. Rozwój wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich.**
- IV. Poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej.**
- V. Zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu.**
- VI. Optymalizacja procesu wdrażania PO RPW.**

Zakres interwencji Programu obejmuje zagadnienia dotyczące budowy nowoczesnej gospodarki, wsparcia wojewódzkich ośrodków wzrostu, infrastruktury transportowej i pomocy technicznej. Impulsem do tworzenia nowoczesnej gospodarki będą przedsięwzięcia związane m.in. z rozwojem infrastruktury uczelni, wspieraniem innowacji, promocji gospodarczej i współpracy oraz dokapitalizowanie funduszy podwyższonego ryzyka, a także rozbudową infrastruktury społeczeństwa informacyjnego. W ramach wsparcia wojewódzkich ośrodków wzrostu, w tym infrastruktury wspierającej wybrane funkcje metropolitalne dofinansowane będą m.in. systemy miejskiego transportu zbiorowego, a także ośrodki targowe, wystawiennicze, kongresowe i konferencyjne. Ponadto wspierane będą projekty z zakresu infrastruktury drogowej, tras rowerowych, a także promocji turystycznej. Na wspomaganie procesu wdrażania Programu zostaną przeznaczone środki pomocy technicznej.

Realizacja PO RPW przyczyni się do unowocześnienia wielu sfer życia społeczno-gospodarczego Polski Wschodniej (m.in. nauki, gospodarki, teleinformatyki), jak również stworzy warunki do wygenerowania nowych miejsc pracy. Poprawa funkcjonowania dużych ośrodków miejskich zwiększy siłę ich oddziaływania na otoczenie. Czynniki te, skorelowane z poprawą dostępności komunikacyjnej, stworzeniem stałej platformy współpracy międzyregionalnej oraz odpowiednią promocją tego obszaru, przyczynią się do poprawy wizerunku Polski Wschodniej oraz do zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej tej części kraju.

Cele PO RPW będą mierzone za pomocą wskaźników realizacji, przedstawionych w poniższej tabeli (Tabela 1.)

Tabela 1. Wskaźniki realizacji celów PO RPW

Cel główny PO RPW	Nazwa wskaźnika	Jednostki	Wartość w roku bazowym 2006	Wartość w roku docelowym	Częstotliwość pomiaru	Źródło danych
			2006	2013		
Przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju	Liczba utworzonych miejsc pracy netto ⁴	Osoby	0	13 610	co dwa lata	Hermin
	Liczba utworzonych miejsc pracy brutto: - w tym na obszarach wiejskich:	Osoby	0	2 200 200	rocznie	IZ (system monit.)
	Wpływ zaangażowanych środków PO RPW na wzrost PKB w stosunku do roku bazowego ⁵	%	0	1,38	co 2 lata	Hermin

Cel szczegółowy	Oś Priorytetowa 1 NOWOCZESNA GOSPODARKA
------------------------	--

Stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy	PRODUKTY	I.1	Liczba projektów z zakresu infrastruktury szkolnictwa wyższego w tym: – z zakresu wyposażenia obiektów dydaktycznych w sprzęt naukowo-badawczy	szt.	0	29 29	rocznie	IZ
		I.2	Wartość wyposażenia naukowego zainstalowanego w szkołach wyższych	zł	0	400 000 000	rocznie	Benef.
I.3	Liczba projektów z zakresu BRT	szt.	0	20	rocznie	IZ		
I.4	Liczba projektów współpracy między instytucjami badawczymi a przedsiębiorstwami	szt.	0	20	rocznie	IZ		
I.5	Liczba utworzonych instytucji otoczenia biznesu (parków naukowo -technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości, klastrów itp.)	szt.	0	15	rocznie	Benef.		
I.6	Liczba projektów promujących biznes, przedsiębiorczość, nowe technologie	szt.	0	1	rocznie	IZ		
I.7	Liczba udzielonych pożyczek typu seed capital	szt.	0	340	rocznie	Benef.		
I.8	Powierzchnia terenów inwestycyjnych (w tym parków naukowo-technologicznych)wspartych w wyniku realizacji projektów: w tym nowo powstałych	ha	0	1144 (350) 215	rocznie	Benef.		
REZULTATY	I.9	Liczba studentów korzystających z efektów realizacji projektów w ciągu roku: z tego: - kobiety, - mężczyźni	osoby	0 0	22 000 11 000 11 000	rocznie	Benef.	
	I.10	Liczba nowych podmiotów gospodarczych powstałych / działających na terenie instytucji otoczenia biznesu (parków naukowo -technologicznych, inkubatorów przedsiębiorczości, klastrów itp.)	szt.	0	120	rocznie	Benef.	

⁴ Oznaczają liczbę dodatkowo pracujących ogółem w efekcie wdrożenia PO RPW– różnica pomiędzy scenariuszami „z PO RPW” i „bez PO RPW”. Oszacowane na podstawie modelu HERMIN wartości docelowe pokazują stan na koniec 2013

⁵ Oznacza zmianę w poziomie PKB liczonego w cenach rynkowych stałych (w %) – różnica pomiędzy scenariuszami „z PO RPW” i „bez PO RPW”. Oszacowane na podstawie modelu HERMIN wartości docelowe pokazują skumulowany wpływ PO RPW w 2013 r.

ODDZIAŁYWANIA	I.11	Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie BRT – tylko etaty badawcze	szt.	0	30	rocznie	IZ
	I.12	Wartość udzielonych pożyczek typu seed capital	EURO	0	10 000 000	rocznie	IZ
	I.13	Odsetek absolwentów uczelni technicznych i matematyczno- przyrodniczych wśród ogółu absolwentów uczelni	%	23	X	Co dwa lata	Ewaluacja / GUS
	I.14	Odsetek przedsiębiorstw, które wdrożyły innowacje wśród ogółu przedsiębiorstw	%	28	X	Co dwa lata	Ewaluacja / GUS

Cel szczegółowy	Oś Priorytetowa 2 INFRASTRUKTURA SPOŁECZEŃSTWA INFORMACYJNEGO
------------------------	--

Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej	PRODUKTY	II.1	Liczba projektów realizowanych z zakresu społeczeństwa informacyjnego	szt.	0	1	rocznie	IZ
		II.2	Długość zainstalowanej sieci Internetu szerokopasmowego	km	0	9 000	rocznie	Benef.
		II.3	Liczba zainstalowanych węzłów	szt.	0	3 000	rocznie	Benef.
	REZULTATY	II.4	Obszar, na którym stworzono możliwość dostępu do Internetu szerokopasmowego	%	bedzie oszacowane	99	rocznie	Benef.
	ODDZIAŁYWANIA	II.5	Liczba osób, które uzyskały dostęp do Internetu szerokopasmowego w wyniku realizacji projektów: w tym na wsi:	osoby	0	2 200 000 ⁶ 1 700 000	rocznie	Benef.

Cel szczegółowy	Oś Priorytetowa 3 WOJEWÓDZKIE OŚRODKI WZROSTU
------------------------	--

Rozwój wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich	PRODUKTY	III.1	Liczba projektów z zakresu zintegrowanego, ekologicznego transportu miejskiego	szt.	0	7	rocznie	IZ
		III.2	Liczba uruchomionych/zmodernizowanych obiektów wystawienniczych i konferencyjnych	szt.	0	8	rocznie	Benef.
		III.3	Powierzchnia uruchomionych/zmodernizowanych obiektów wystawienniczych i konferencyjnych	m ²	0	90 000	rocznie	Benef.
		III.4	Liczba zakupionego taboru komunikacji miejskiej: w tym: - autobusy, - tramwaje, - pozostałe.	szt.	0	350 zost. oszac w raporcie rocznym	rocznie	Benef.
	REZULTATY	III.5	Przyrost ludności korzystającej z transportu zbiorowego	szt.	0	9 mln	rocznie	Benef. / GUS
		III.6	Liczba zorganizowanych imprez wystawienniczych: z tego: lokalne, krajowe, międzynarodowe.	szt.	0	1000 zost. oszac w raporcie rocznym	rocznie	Benef.

⁶ Wartość wskaźnika zostanie uzupełniona na podstawie dokumentacji technicznej opracowanej we współpracy z JASPERS.

Cel szczegółowy Oś Priorytetowa 4 INFRASTRUKTURA TRANSPORTOWA

Poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej	PRODUKTY	IV.1	Liczba projektów realizowanych z zakresu infrastruktury transportowej	szt.	0	42	rocznie	IZ
		IV.2	Długość nowych dróg	km	0	135,8	rocznie	Benef.
		IV.3	Długość przebudowanych dróg	km	0	342	rocznie	Benef.
		IV.4	Liczba zbudowanych obwodnic	szt.	0	24	rocznie	Benef.
	REZULTATY	IV.5	Oszczędność czasu w euro /na nowych i zmodernizowanych drogach/ w przewozach pasażerskich i towarowych ⁷	euro	0	Zostanie oszacowane w 2008 r.	co 2 lata	ewaluacja

Cel szczegółowy Oś Priorytetowa 5 ZRÓWNOWAŻONY ROZWÓJ POTENCJAŁU TURYSTYCZNEGO OPARTEGO O WARUNKI NATURALNE

Zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makro-regionu	PRODUKTY	V.1	Długość nowych utwardzonych ścieżek rowerowych	km	0	500	rocznie	IZ
		V.2	Długość nowych wytyczonych i oznakowanych tras rowerowych	km	0	2000	rocznie	IZ
		V.3	Liczba projektów z zakresu promocji turystycznej Polski Wschodniej	szt.	0	1	rocznie	IZ
	REZULTATY	V.4	Liczba udostępnionych atrakcji turystycznych	szt.	0	200	rocznie	Benef
	ODDZIAŁY WANIE	V.5	Liczba przyjazdów turystycznych do Polski Wschodniej	osoby	0	X	Co dwa lata	Ewaluacja / GUS

Cel szczegółowy Oś Priorytetowa 6 POMOC TECHNICZNA

Optymalizacja procesu realizacji PO Rozwój Polski Wschodniej	PRODUKTY	VI.1	Liczba spotkań, seminariów, szkoleń i konferencji	szt.	0	300	rocznie	IZ/IP
		VI.2	Liczba wykonanych ekspertyz, analiz, badań, studiów i ocen	szt.	0	230	rocznie	IZ/IP
		VI.3	Liczba stanowisk współfinansowanych z pomocy technicznej	szt.	0	55	rocznie	IZ/IP
		VI.4	Liczba publikacji i materiałów promocyjnych ze środków PO RPW	szt.	0	500 000	rocznie	IZ/IP
	REZULTATY	VI.5	Średni czas przekazywania środków na rzecz beneficjenta	dni	0	60	Rocznie	IZ/IP

⁷ Wg. metodologii Instytutu Badawczego Dróg i Mostów.

W realizację PO RPW na lata 2007-2013 zostanie zaangażowana ze środków publicznych łączna kwota 2675,05 mln euro, w tym m.in.:

- ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego (EFRR) – 2273,79 mln euro;
- z publicznych środków krajowych – 401,26 mln euro (ok. 55% tej kwoty będzie pochodzić z budżetu państwa, a ok. 45% z budżetu jednostek samorządu terytorialnego).

Ponadto w realizację Programu zostaną również zaangażowane środki podmiotów prywatnych.

3. Główne kierunki działań związanych z ewaluacją PO RPW

Głównym celem realizacji działań związanych z ewaluacją PO RPW 2007-2013, zaprezentowanych w niniejszym *Planie ewaluacji* jest systematyczna poprawa skuteczności i efektywności pomocy udzielanej w ramach realizowanej polityki regionalnej wobec Polski Wschodniej oraz zwiększanie potencjału administracji publicznej poprzez rozwój kultury pracy zorientowanej na wyniki.

Cel ten będzie osiągnięty poprzez realizację działań w ramach dwóch orientacji strategicznych:

- I. Realizacja ewaluacji PO RPW 2007-2013
- II. Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację PO RPW 2007-2013

W ramach orientacji strategicznej I. Realizacja ewaluacji PO RPW 2007-2013 ewaluacja będzie prowadzona zarówno w odniesieniu do realizacji całego Programu, jak i poszczególnych jego celów (Schemat 1.).

Wyróżniono dwa rodzaje kwestii horyzontalnych, odnoszących się do wszystkich celów Programu – związanych z oddziaływaniem PO na rozwój województw Polski Wschodniej oraz odwołujących się do organizacji systemu zarządzania PO RPW („kwestie techniczne”). Ewaluacja pierwszych z nich została scharakteryzowana przy ewaluacji celu głównego PO RPW, a drugich – przy ewaluacji celu 6. Programu (optymalizacji procesu realizacji PO RPW).

1. Ocena wpływu PO RPW na rozwój województw Polski Wschodniej

Cel główny PO RPW: Przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju

Celem ewaluacji postępów w realizacji celu głównego będzie kompleksowa ocena oddziaływania PO RPW na proces konwergencji regionów Polski Wschodniej wobec pozostałych regionów Polski i UE.

Badania ewaluacyjne w ww. zakresie będą koncentrowały się na zagadnieniach dotyczących oceny wpływu PO RPW m.in.: na tempo wzrostu PKB *per capita* województw, zmniejszenie rozbieżności PKB *per capita* województw Polski Wschodniej w porównaniu do innych regionów Polski i UE, ocenę spójności wewnętrznej województw Polski Wschodniej, wzrost i strukturę zatrudnienia, tworzenie nowych miejsc pracy, wydajność pracy, poziom inwestycji, wielkość bezpośrednich inwestycji zagranicznych, przedsięwzięć innowacyjnych. Ponadto ocenie będzie podlegać skuteczność, trwałość, efektywność, trafność i użyteczność realizacji kwestii horyzontalnych w ramach PO RPW. W tym zakresie ocenie zostanie poddany m.in.: wpływ Programu na budowę społeczeństwa informacyjnego, efektywność energetyczną gospodarki, realizację Strategii Lizbońskiej, realizację zasad, których stosowanie jest niezbędne do osiągnięcia postawionych celów rozwojowych (równości szans i zrównoważonego rozwoju).

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Znaczenie interwencji PO RPW dla procesów konwergencji lokalnej i regionalnej Polski Wschodniej
2. Ocena wpływu PO RPW na realizację celów Strategii Lizbońskiej
3. Ocena wpływu PO RPW na rozwój zrównoważony Polski Wschodniej
4. Ocena wpływu PO RPW na atrakcyjność inwestycyjną Polski Wschodniej

2. Ewaluacja PO RPW w zakresie gospodarki opartej na wiedzy w Polsce Wschodniej

Cel 1. PO RPW: Stymulowanie rozwoju konkurencyjnej gospodarki opartej na wiedzy

Cel 1. PO RPW będzie realizowany poprzez podnoszenie jakości kształcenia na poziomie wyższym (w szczególności w zakresie tworzenia i wykorzystywania technologii, narzędzi i technik informacyjnych) oraz poprzez wspieranie rozwoju przedsiębiorczości, w tym szczególnie innowacyjnej, jak również instrumenty finansowego wsparcia przedsiębiorczości, rozwój bazy dydaktycznej szkolnictwa wyższego, centrów transferu technologii, współpracy i wspólnej promocji województw.

Kryteriami oceny wpływu PO RPW na rozwój gospodarki opartej na wiedzy będzie m.in. zmiana struktury gospodarki, wydatków na badania i rozwój, atrakcyjności inwestycyjnej i poziomu przedsiębiorczości (dostępność do zewnętrznych źródeł finansowania na wczesnym etapie działalności i gotowości inwestycyjnej MSP, liczba nowopowstałych firm, innowacyjność), poziom zatrudnienia, rozwój współpracy między jednostkami naukowymi, podmiotami gospodarczymi i administracją publiczną oraz między regionami Polski Wschodniej, jak również rozwój infrastruktury z zakresu budowy i rozbudowy parków przemysłowych, technologicznych, inkubatorów, czy ośrodków innowacji. Badaniom będą również podlegać instrumenty inżynierii finansowej dla przedsiębiorstw, szczególnie w aspekcie ich wpływu na rozwój innowacyjności w sektorze MSP.

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Ocena wpływu PO RPW na tworzenie warunków dla zwiększenia innowacyjności sektora MSP
2. Ocena adekwatności wspieranych kierunków do potrzeb regionalnego rynku pracy
3. Ocena wpływu PO RPW na rozwój przedsiębiorczości, w tym innowacyjnej w regionach objętych wsparciem
4. Rola PO RPW w rozwoju współpracy między B+R i sektorem przedsiębiorstw
5. Wpływ interwencji PO RPW na jakość kształcenia na poziomie wyższym (na kierunkach technicznych i matematyczno - przyrodniczych)

3. Ewaluacja PO RPW w zakresie rozwoju infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w Polsce Wschodniej

Cel 2. PO RPW: Zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej

Cel ten będzie realizowany poprzez budowę ponadregionalnej sieci szerokopasmowej oraz szkolenie osób zagrożonych „wykluczeniem cyfrowym” w celu wyposażenia ich w umiejętności umożliwiające korzystanie z Internetu.

Ewaluacji może podlegać kwestia wpływu PO RPW na zwiększenie dostępności Internetu i tworzenie usług elektronicznych (e-aplikacji) dla instytucji publicznych, przedsiębiorstw, mieszkańców oraz ich wpływ na tempo rozwoju i spójność społeczną Polski Wschodniej w porównaniu z resztą kraju. Zatem głównymi kryteriami oceny interwencji będzie zmiana liczby osób, które uzyskały dostęp do Internetu (szczególnie na wsi) czy liczba firm powstałych na obszarze, na którym stworzono warunki dostępu do szerokopasmowego Internetu.

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Wpływ PO RPW na rozwój społeczeństwa informacyjnego w Polsce Wschodniej.
2. Wpływ PO RPW na wyrównywanie szans mieszkańców wsi i miast w dostępie do usług internetowych.
3. Znaczenie interwencji celu 2. PO RPW dla rozwoju przedsiębiorczości w Polsce Wschodniej.

4. Ewaluacja PO RPW w zakresie wzmocnienia potencjału wojewódzkich ośrodków wzrostu w Polsce Wschodniej

Cel 3. PO RPW: Rozwój wybranych funkcji metropolitalnych miast wojewódzkich

Osiągnięcie celu nastąpi poprzez rozwój zintegrowanego transportu miejskiego, co ma w efekcie zwiększyć mobilność mieszkańców oraz poprzez rozwój turystyki kongresowej i targowej.

Rozbudowa i modernizacja infrastruktury komunikacyjnej w potencjalnych obszarach metropolitalnych przyczyni się do zwiększenia mobilności zawodowej i przestrzennej mieszkańców.

Ponadto budowa i modernizacja nowoczesnych centrów wystawienniczych, kongresowych, targowych i konferencyjnych może wpłynąć pozytywnie na rozwój przemysłu, wymianę gospodarczą, wzrost poziomu wiedzy specjalistycznej oraz aktywności w dziedzinie eksportu.

Ewaluacji będzie podlegał wpływ PO RPW na rozwój czystego zintegrowanego transportu miejskiego, w tym na dynamikę udziału osób korzystających z publicznego transportu i zmianę struktury przewozów oraz jakość środowiska na terenie miast wojewódzkich Polski Wschodniej.

Ewaluacją zostanie również objęty wpływ realizacji PO RPW na rozwój turystyki kongresowej i targowej, gdzie kryteriami oceny mogą być: m.in.: liczba, wielkość i znaczenie imprez targowych i konferencji, ich oddziaływanie na życie gospodarcze regionu oraz wpływ na ofertę województw Polski Wschodniej w obszarze turystyki biznesowej i jej popularność.

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Ocena wpływu PO RPW na rozwój turystyki kongresowej i targowej
2. Wpływ PO RPW na jakość systemu transportu publicznego w obszarach metropolitalnych Polski Wschodniej
3. Wpływ PO RPW na rozwój potencjału endogennego miast wojewódzkich Polski Wschodniej

5. Ewaluacja PO RPW w zakresie rozwoju infrastruktury transportowej

Cel 4. PO RPW: Poprawa dostępności i jakości powiązań komunikacyjnych województw Polski Wschodniej

Realizacja celu nastąpi poprzez budowę i modernizację ważnych odcinków dróg wojewódzkich oraz obwodnic w ciągach dróg krajowych na obszarze Polski Wschodniej.

Badania ewaluacyjne będą koncentrowały się na ocenie wpływu wsparcia udzielanego w ramach PO RPW na poprawę spójności przestrzennej Polski Wschodniej z pozostałymi regionami kraju, realizowanej poprzez stworzenie szybszych i bezpieczniejszych powiązań pomiędzy ośrodkami centralnymi a pozostałymi obszarami w regionach Polski Wschodniej oraz na poprawie dostępu do głównych międzynarodowych korytarzy transportowych Transeuropejskiej Sieci Transportowej TEN-T. Kryteriami ewaluacji będą zatem przede wszystkim oszczędność czasu w przewozach pasażerskich i towarowych na zmodernizowanych drogach, poprawa bezpieczeństwa komunikacji drogowej, jakości usług transportowych oraz jakości środowiska.

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Ocena wpływu PO RPW na dostępność przestrzenną województw Polski Wschodniej i spójność systemu transportowego

6. Ewaluacja PO RPW w zakresie zrównoważonego rozwoju potencjału turystycznego opartego o warunki naturalne Polski Wschodniej

Cel 5. PO RPW: Zwiększenie roli zrównoważonej turystyki w gospodarczym rozwoju makroregionu

Cel będzie realizowany poprzez opracowanie wspólnej oferty turystycznej dla Polski Wschodniej, obejmującej promocję zrównoważonych form turystyki, w tym takich form, które zmniejszają potrzebę korzystania z indywidualnej motoryzacji oraz poprzez pobudzenie zainteresowania turystyką rowerową uprawianą na terenie Polski Wschodniej. Ma służyć temu celowi stworzenie systemu tras rowerowych, które umożliwią długodystansowe podróże rowerowe.

Badany będzie wpływ PO RPW na wzrost znaczenia turystyki w gospodarce województw Polski Wschodniej, w tym szczególnie – turystyki rowerowej, wpływ na rozwój infrastruktury turystycznej i poprawę dostępności atrakcji turystycznych oraz na zmianę jakościową w ofercie turystycznej Polski Wschodniej. Kryteriami oceny będzie zatem m.in. zmiana wielkości lokalnej bazy turystycznej, liczby turystów rowerowych czy lokalnych inicjatyw promujących turystykę.

Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Wpływ PO RPW na znaczenie turystyki w gospodarce województw Polski Wschodniej
2. Wpływ PO RPW na atrakcyjność turystyczną Polski Wschodniej
3. Wpływ nowopowstałych tras rowerowych na działalność MSP

7. Ewaluacja PO RPW w zakresie podniesienia potencjału administracyjnego instytucji zaangażowanych w realizację PO RPW

Cel 6. PO RPW: Optymalizacja procesu realizacji PO RPW

Ewaluacja systemu zarządzania PO RPW będzie miała istotne znaczenie z punktu widzenia podnoszenia efektywności, skuteczności, trafności, użyteczności i trwałości realizacji PO RPW. W tym zakresie ewaluacji zostanie poddany zwłaszcza potencjał systemu instytucjonalnego, efektywność mechanizmów koordynacji i współpracy zaangażowanych instytucji, sprawność ich działania, system zarządzania i motywacji pracowników, efektywność pracy, jak również efektywność ekonomiczna wykorzystania środków na procesy związane z kontrolą, monitoringiem, ewaluacją, promocją oraz funkcjonowaniem procedur zamówień publicznych.

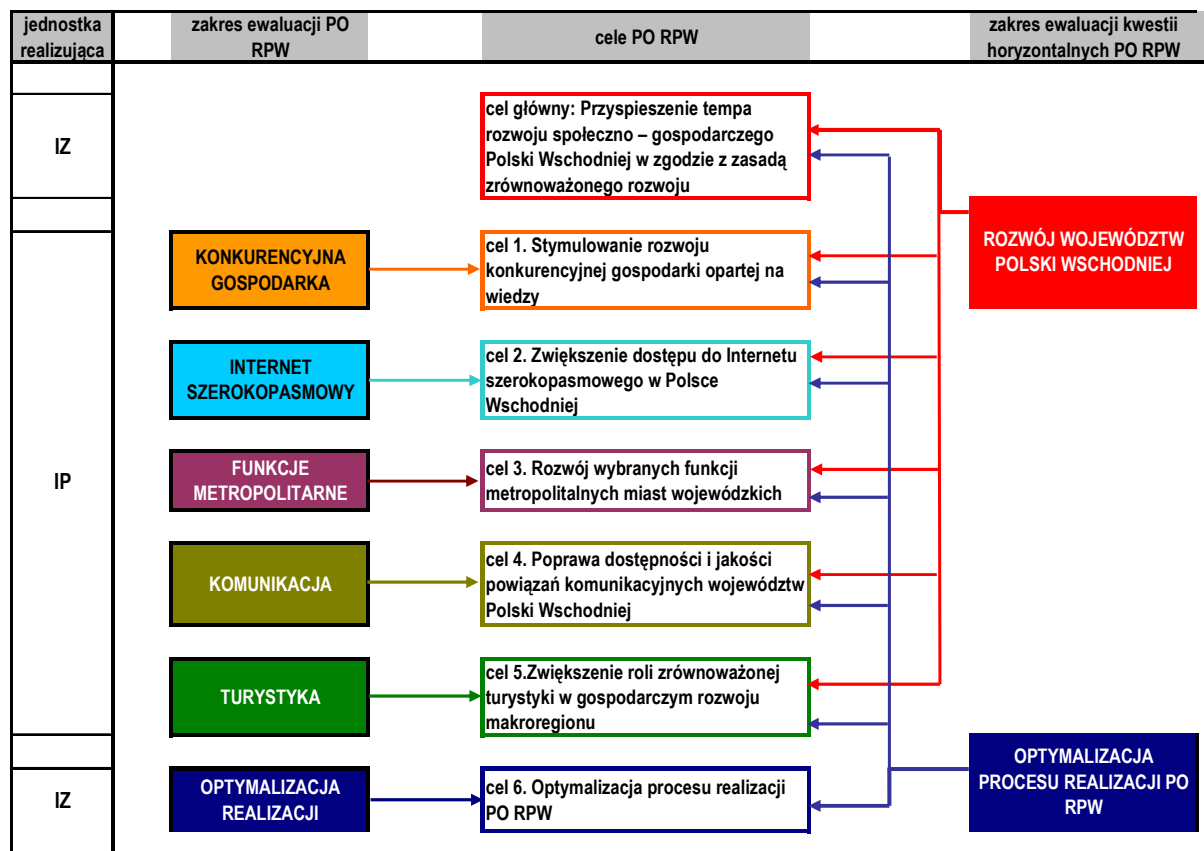
Proponowane kwestie ewaluacyjne:

1. Ocena systemu wdrażania PO RPW
2. Ocena użyteczności systemu wskaźników dla oceny jakości zarządzania⁸
3. Identyfikacja barier we wdrażaniu PO RPW
4. Ocena działań promocyjno-informacyjnych PO RPW
5. Ocena komplementarności PO RPW z innymi działaniami finansowanymi ze środków UE, w tym RPO, realizowanymi w Polsce Wschodniej
6. Ewaluacja postępu realizacji celu głównego i celów szczegółowych PO RPW w osiągnięciu zakładanych wartości docelowych wskaźników
7. Ocena skuteczności wsparcia beneficjentów ostatecznych na poziomach poszczególnych priorytetów

---

⁸ W odniesieniu do obecnego systemu wskaźników oraz ew. zidentyfikowanie dodatkowych potrzeb w tym zakresie.

Schemat 1. Zakres ewaluacji PO RPW a cele PO RPW

Wyznaczony zakres ewaluacji PO RPW jest spójny z *Planem ewaluacji NSRO na lata 2007-2013* (Tabela 2.).

Tabela 2. Obszary ewaluacji PO RPW a obszary ewaluacji NSRO na lata 2007-2013

spójność Planu ewaluacji PO RPW z Planem ewaluacji NSRO	obszary ewaluacji NSRO				
	rozwój regionalny i przestrzenny	innowacyjność	infrastruktura	rozwój zasobów ludzkich	potencjał adm. publ. i realizacja zasady "good governance"
KONKURENCYJNA GOSPODARKA					
INTERNET SZEROKOPASMOWY					
FUNKCJE METROPOLITARNE					
KOMUNIKACJA					
TURYSTYKA					
OPTYMALIZACJA REALIZACJI PO RPW					

W ramach orientacji strategicznej **II. Rozwój kultury ewaluacyjnej wśród instytucji zaangażowanych w realizację PO RPW 2007-2013** będą realizowane następujące działania:

1. Budowa systemu ewaluacji i koordynacja procesu ewaluacji PO RPW 2007-2013, obejmująca:

▪ planowanie procesu ewaluacji

Plan Ewaluacji PO RWP 2007-2013 stanowi główny dokument planistyczny procesu ewaluacji. Ponadto Jednostka Ewaluacyjna PO RPW będzie sporządzała w terminie do dnia 31 grudnia każdego roku *Okresowe plany ewaluacji PO RPW*, w których będą ujęte badania ewaluacyjne zaplanowane na kolejny rok przez Jednostkę Ewaluacyjną Instytucji Zarządzającej (IZ) i Instytucji Pośredniczącej (IP) po konsultacji z Grupą Sterującą Ewaluacją i Komitetem Monitorującym PO RPW (KM PO RPW) oraz ewentualnie te badania, do wykonania których została zobowiązana przez KJO.

▪ monitorowanie realizacji *Planu ewaluacji i Okresowych planów ewaluacji PO RPW*

Na podstawie *Informacji Rocznej*, przekazywanej do KJO w terminie do 30 marca każdego roku, Jednostka Ewaluacyjna PO RPW wraz z Grupą Sterującą Ewaluacją będzie prowadziła monitoring realizacji *Planu Ewaluacji i Okresowych Planów Ewaluacji PO RPW*.

Celem monitoringu realizacji *Planów* będzie lepsza koordynacja procesu ewaluacji na różnych poziomach wdrażania PO RPW i właściwe przygotowanie do przeprowadzenia kolejnych badań ewaluacyjnych.

▪ współpraca w zakresie koordynacji procesu ewaluacji PO RPW

Jednostka Ewaluacyjna PO RPW będzie współpracowała z innymi podmiotami zaangażowanymi w realizację PO RPW, w tym szczególnie z Jednostkami Ewaluacyjnymi IP i 5 IZ RPO w celu lepszej koordynacji procesów ewaluacyjnych odnoszących się do różnych poziomów i obszarów wdrażania. Współpraca ta będzie odbywała się przede wszystkim w ramach powołanej Grupy Sterującej Ewaluacją (szerzej patrz pkt 4.1.). Koordynacja procesu ewaluacji Programu będzie wymagać również współpracy z podmiotami niezaangażowanymi bezpośrednio w ten proces, czyli z KJO, która koordynuje działania ewaluacyjne prowadzone w poszczególnych programach oraz KM PO RPW, który może rekomendować obszary ewaluacji.

2. Rozpowszechnienie wiedzy i informacji na temat ewaluacji

Upublicznienie oraz upowszechnianie wyników i rekomendacji wynikających z przeprowadzanych badań ewaluacyjnych będzie służyło uspołecznieniu procesu ewaluacji i budowaniu potencjału ewaluacyjnego w instytucjach zainteresowanych realizacją PO RPW. Cele te będą realizowane poprzez:

▪ organizację spotkań i konferencji prezentujących wyniki przeprowadzonych badań ewaluacyjnych oraz współpracę z KJO w zakresie rozwoju strony internetowej poświęconej ewaluacji

Wyniki i rekomendacje z badań ewaluacyjnych zostaną przedstawione i poddane dyskusji na spotkaniach z zainteresowanymi podmiotami. Poza funkcjami informacyjnymi spotkania te służyć będą wspieraniu potencjału ewaluacyjnego i realizacji zasady przejrzystości funkcjonowania administracji, a także uspołecznieniu procesu ewaluacji.

Zgodnie z zapisami zawartymi w *Planie ewaluacji NSRO na lata 2007-2013* KJO będzie kontynuowała prace nad rozwojem strony internetowej poświęconej ewaluacji. Na stronie będą znajdować się bieżące informacje na temat ewaluacji oraz baza wszystkich raportów z badań ewaluacyjnych przeprowadzonych na wszystkich poziomach wdrażania NSRO. IZ PO RPW będzie systematycznie zasilano stroną raportami z przeprowadzonych ewaluacji

PO RPW. Strona ma również stanowić forum wymiany informacji i doświadczeń wszystkich podmiotów zaangażowanych w proces ewaluacji NSRO i poszczególnych programów operacyjnych.

- **organizację szkoleń w zakresie ewaluacji dla członków Grupy Sterującej Ewaluacją**

Jakość procesu ewaluacji jest w dużym stopniu uzależniona od wiedzy i umiejętności pracowników zaangażowanych w proces ewaluacji. Zakres organizowanych szkoleń prowadzonych przez ekspertów w dziedzinie ewaluacji będzie dostosowany do potrzeb członków Grupy Sterującej.

- **publikacje materiałów w zakresie ewaluacji**

W ramach działalności promocyjno – informacyjnej IŻ PO RPW będzie wydawała w formie papierowej i elektronicznej publikacje poświęcone ewaluacji. Ich treść będzie związana głównie z przeprowadzonymi badaniami.

3. Współpraca z podmiotami zewnętrznymi

Podnoszeniu jakości procesu ewaluacji PO RPW będzie sprzyjała współpraca z ekspertami zewnętrznymi, w tym z przedstawicielami środowiska naukowego oraz doświadczonymi ewaluatorami. Współpraca będzie polegać przede wszystkim na wymianie doświadczeń i doradztwie eksperckim w szczególności w zakresie metodologii badań ewaluacyjnych, czy sposobu zarządzania procesem ewaluacji.

4. Upowszechnienie i rozwój metodologii badań społecznych (ewaluacyjnych)

Jednostka Ewaluacyjna PO RPW będzie upowszechniała dostępną metodologię badań społecznych, szczególnie wśród członków Grupy Sterującej Ewaluacją PO RPW i podejmie prace nad rozwojem niezbędnej na potrzeby badań ewaluacyjnych PO RPW metodologii, polegające przede wszystkim na zleceniu jej przygotowania przez właściwych ekspertów i instytucje naukowo-badawcze. Metodologia opracowywana na potrzeby PO RPW będzie odnosiła się przede wszystkim do realizacji badań regionalnych, konstruowania i mierzenia wartości wskaźników realizacji, oceny oddziaływania zrealizowanych projektów, oceny systemu zarządzania.

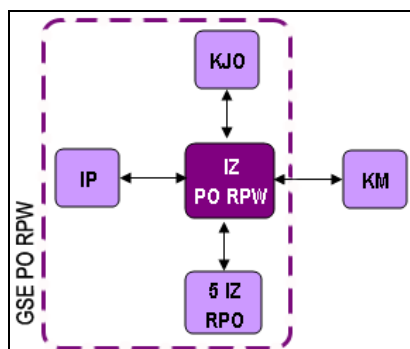
4. Organizacja systemu ewaluacji PO RPW

Za ewaluację PO RPW odpowiada IZ PO RPW, która na mocy *Porozumienia w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013* z dnia 6 czerwca 2007 r., powierzyła zadania z zakresu ewaluacji 5 z 6 osi priorytetowych Polskiej Agencji Rozwoju Przedsiębiorczości pełniącej rolę Instytucji Pośredniczącej w ramach realizacji PO RPW. Ewaluacje prowadzone przez IP mają służyć wsparciu sprawnego zarządzania osiami priorytetowymi I-V. Koordynacja działań zostanie zapewniona na gruncie współpracy między IZ i IP w zakresie ich kompetencji określonych w ww. *Porozumieniu*., a także między IZ PO RPW a IZ innych programów operacyjnych za pośrednictwem KJO, które koordynuje działania ewaluacyjne NSRO.

Ścisłe powiązanie procesu ewaluacji z procesami wdrażania, zarządzania oraz monitorowania i sprawozdawczości w ramach PO RPW jest niezbędne w celu zapewnienia trafności i skuteczności działań ewaluacyjnych podejmowanych przez IZ i IP PO RPW. Istotne znaczenie w tym zakresie będzie miała współpraca Jednostki Ewaluacyjnej IZ PO RPW z członkami Grupy Sterującej Ewaluacją (GSE) oraz Komitetem Monitorującym (KM) w celu zorientowania procesu ewaluacji na istotne kwestie wynikające z procesu wdrażania PO RPW i podejmowania działań we właściwym czasie tak, aby rekomendacje z przeprowadzonej ewaluacji były użyteczne i właściwie wdrożone (Schemat 2.).

System ewaluacji cechuje również planowanie strategiczne i operacyjne, które ułatwi zachowanie komplementarności i spójności procesów ewaluacyjnych.

Schemat 2. Instytucje zaangażowane w proces ewaluacji PO RPW

Poniżej szczegółowo określono zakres kompetencji poszczególnych instytucji zaangażowanych w proces ewaluacji i zasady współpracy między nimi.

Za prowadzenie ewaluacji na poziomie PO RPW odpowiedzialna jest **Jednostka Ewaluacyjna PO RPW**, która znajduje się w Wydziale Analiz i Monitorowania w Departamencie Koordynacji Programów Regionalnych (DPR) Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, który pełni rolę IZ PO RPW.. Składa się ona z 2 osób i zgodnie z *Wytycznymi w zakresie ewaluacji* odpowiada za realizację następujących zadań:

- organizację **ewaluacji ex ante** programu operacyjnego (ewaluacja *ex ante* PO RPW została już przeprowadzona na zlecenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego),
- **koordynację** działań ewaluacyjnych PO RPW najważniejszych podmiotów zaangażowanych w te procesy
- organizację **ewaluacji strategicznych**, w szczególności tych, które wskazane są w *Planie ewaluacji NSRO* jako obligatoryjne dla wszystkich programów operacyjnych,

- zapewnienie przeprowadzania **ewaluacji operacyjnych** związanych z monitorowaniem realizacji programu, w szczególności w przypadku, gdy wyniki monitoringu wykazują znaczące odstępstwa od początkowo określonych celów lub gdy zgłoszone są propozycje zmian w programie,
- opracowanie i aktualizowanie **Planu ewaluacji PO RPW** oraz koordynację procesu realizacji celów *Planu*,
- zapewnienie środków finansowych w ramach Pomocy Technicznej, na prowadzenie ewaluacji,
- pozyskiwanie i gromadzenie odpowiednich danych z systemu monitoringu,
- przekazywanie wyników ewaluacji właściwemu dla danego programu Komitetowi Monitorującemu oraz Krajowej Jednostce Oceny, a także Komisji Europejskiej na jej życzenie (do Komisji Europejskiej powinny być przesyłane wyniki ewaluacji, o których mowa w rozdziale 3 pkt. 8 lit. b),
- upublicznianie wyników przeprowadzonych ewaluacji,
- współpraca z Krajową Jednostką Oceny w zakresie przeprowadzenia do dnia 30 czerwca 2011 roku ewaluacji stopnia realizacji programu operacyjnego, której wyniki posłużą do dokonania alokacji krajowej rezerwy wykonania,
- współpracę z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacjach inicjowanych z ich inicjatywy,
- współpracę z Krajową Jednostką Oceny oraz Komisją Europejską przy ewaluacji *ex post*,
- przestrzeganie wytycznych Krajowej Jednostki Oceny oraz stosowanych w Unii Europejskiej ogólnie przyjętych standardów ewaluacji funduszy strukturalnych,
- monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji sformułowanych w wyniku przeprowadzonych ewaluacji.

IZ PO RPW zgodnie z *Porozumieniem w sprawie realizacji Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej 2007-2013* zawartym w dniu 6 czerwca 2007 r. przekazała część zadań w zakresie ewaluacji osi priorytetowych PO RPW (z wyjątkiem osi priorytetowej Pomoc techniczna) do realizacji przez **Institucje Pośredniczącą**, którą jest Polska Agencja Rozwoju Przedsiębiorczości. W IP Jednostkę Ewaluacyjną umiejscowiono w Sekcji Ewaluacji w Zespole Koordynacji Wdrażania Programów. Liczy ona 7 osób, z tego w ewaluację PO RPW bezpośrednio zaangażowane są 3 osoby. Do zadań Sekcji należy w szczególności:

- **udział w przygotowaniu Planu ewaluacji PO RPW**, w szczególności w zakresie odnoszącym się do realizowanych przez IP osi priorytetowych
- **przygotowanie i przekazywanie do zatwierdzenia IZ Okresowych Planów ewaluacji** (do 30 listopada każdego roku) i **Rocznej Informacji** o przeprowadzonych działaniach w zakresie ewaluacji (do 15 marca każdego roku)
Po zatwierdzeniu projektów dokumentów będą one stanowiły odpowiednio wkład do *Okresowego Planu ewaluacji* oraz *Informacji Rocznej* o działaniach ewaluacyjnych podjętych na poziomie PO RPW, które będą przekazywane w wyznaczonym terminie do KJO zgodnie z obowiązującymi *Wytycznymi Ministra rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji*.
- **inicjowanie i przeprowadzanie z udziałem Grupy Sterującej Ewaluacją osi priorytetowych PO RPW z wyjątkiem osi priorytetowej Pomoc Techniczna**

IP wykonuje właściwe ewaluacje, które zostały zatwierdzone w ramach *Okresowego Planu ewaluacji*. Może również w wypadku, gdy zaistnieje nagła potrzeba wynikająca z monitoringu realizacji PO RPW, wyjść z inicjatywą przeprowadzenia badania ewaluacyjnego *ad-hoc* z zakresie realizowanych osi priorytetowych.

Szczegółowy projekt badania przygotowanego przez IP zostaje skonsultowany z IZ na forum Grupy Sterującej, a wniesione przez nią uwagi zostają uwzględnione przez IP. IP po zatwierdzeniu projektu badania przeprowadza procedury wyboru ewaluatora zewnętrznego zgodnie z Prawem Zamówień Publicznych i swoimi wewnętrznymi procedurami. Współpracę z ewaluatorem zewnętrznym w trakcie realizacji badania koordynuje IP, kontaktując się poprzez Grupę Sterującą z IZ w kwestii przekazywania danych na potrzeby ewaluacji, monitorowania i nadzoru nad postępami i jakością prac, a także w zakresie weryfikacji poprawności raportu ewaluacyjnego.

- **współpraca z IZ PO RPW w zakresie przygotowywanych przez nią ewaluacji priorytetu Pomoc Techniczna oraz ewaluacji kwestii horyzontalnych PO RPW**
Współpraca ta będzie realizowana przede wszystkim w ramach prac Grupy Sterującej, w której pracach uczestniczy przedstawiciel IP
- **monitorowanie wdrażania rekomendacji wynikających z ewaluacji**

W procesie ewaluacji PO RPW istotną rolę pełni również **Komitet Monitorujący** (KM), który zgodnie z *Wytycznymi w zakresie ewaluacji Ministra Rozwoju Regionalnego* przede wszystkim:

- **zapoznaje się z *Planem ewaluacji PO RPW, Okresowymi Planami Ewaluacji i Informacją Roczną***
Dokumenty te po zaakceptowaniu przez KJO pod względem zgodności z NSRO są skierowane do KM w celach informacyjnych.
- **rekomenduje obszary, które powinny zostać poddane ewaluacji w ramach PO RPW**
KM może zgłosić obszary lub tematy proponowanych badań ewaluacyjnych, które zostaną uwzględnione w projektach *Okresowych Planów Ewaluacji*. Może również rekomendować wykonanie ewaluacji wynikające z bieżących potrzeb, w szczególności w oparciu o informacje dostarczane z systemu sprawozdawczości.
- **monitoruje proces ewaluacji PO RPW**
- **zapoznaje się z wynikami ewaluacji**
Raporty końcowe z przeprowadzonych badań ewaluacyjnych są przekazywane do KM.

Grupa Sterująca Ewaluacją (GSE) została powołana przez IZ PO RPW w celu zapewnienia wysokiej jakości procesu ewaluacji PO RPW poprzez realizację zasady partnerstwa. Do prac Grupy włączono wszystkie podmioty zaangażowane w proces ewaluacji. Stałymi uczestnikami będą:

- **przedstawiciele IZ PO RPW** (Zastępca Dyrektora DPR, Naczelnicy Wydziałów DPR: Koordynacji Zarządzania PO RPW, Procedur i Kontroli, Dotacji Rozwojowej,

Informacji, Promocji i Szkoleń oraz Analiz i Monitorowania, gdzie zlokalizowana jest Jednostka Ewaluacyjna PO RPW)

- **przedstawiciel IP (PARP)**

- **przedstawiciele Urzędów Marszałkowskich**, reprezentujący pięć regionów objętych PO RPW

- **przedstawiciel KJO**

W zależności od poruszanej tematyki istnieje możliwość dopraszania dodatkowych osób do udziału w pracach GSE.

Zakładany tryb prac GSE przewiduje bieżący kontakt za pomocą poczty elektronicznej oraz ewentualną organizację spotkań, jeśli wystąpi taka potrzeba.

Grupa Sterująca uczestniczy i wspiera działania realizowane przez IP i IZ na wszystkich najważniejszych etapach procesu ewaluacji PO RPW.

Do zadań GSE PO RPW należy w szczególności:

- **opiniowanie projektu i proponowanych aktualizacji *Planu ewaluacji PO RPW na lata 2007-2013* oraz wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej przy identyfikacji i definiowaniu tematów badawczych**

Członkowie GSE w obszarach swoich kompetencji będą współuczestniczyć w definiowaniu tematów badań ewaluacyjnych na poziomie PO RPW. Proponowane tematy będą przedmiotem dyskusji Grupy, w wyniku której wybrane tematy badań, zaakceptowane przez Jednostkę Ewaluacyjną i Dyrektora DPR zostaną uwzględnione w projekcie *Okresowego Planu Ewaluacji* albo wybrane do przeprowadzenia *ad-hoc* w związku z wystąpieniem takiej potrzeby, wynikającej z monitoringu wdrażania PO RPW.

- **wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej w procesie weryfikacji i akceptacji projektów *Okresowych planów ewaluacji* i *Informacji Rocznej* przekazanych przez IP w zakresie realizowanych osi priorytetowych PO RPW z wyjątkiem osi priorytetowej Pomoc Techniczna oraz projektów *Okresowych planów ewaluacji* i *Informacji Rocznej* na poziomie PO RPW przesyłanych do KJO.**

IP będzie przekazywała do IZ w wyznaczonym terminie projekty *Okresowych planów ewaluacji* i *Informacji Rocznej*, które będą weryfikowane i ewentualnie uzupełniane oraz akceptowane przez Jednostkę Ewaluacyjną przy udziale GSE pod względem kompletności i zgodności z *Wytocznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie ewaluacji, Planem ewaluacji PO RPW* oraz bieżącymi potrzebami.

- **wspieranie Jednostki Ewaluacyjnej w organizacji badań ewaluacyjnych, monitorowanie ich realizacji i weryfikacji wstępnych wersji raportów**

Jednostka Ewaluacyjna w ramach IP lub Jednostka Ewaluacyjna w ramach IZ PO RPW (zgodnie z podziałem kompetencji w zależności od zakresu tematycznego badania) będzie zwracała się do członków GSE z prośbą o konsultację proponowanego projektu badania. Członkowie Grupy będą również uczestniczyli w procesie konsultacji przygotowanych przez Jednostkę Ewaluacyjną dokumentów niezbędnych do wyboru ewaluatora zewnętrznego (kryteriów wyboru ewaluatora, kryteriów oceny ofert i innych dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia procedury wyboru zgodnej z Ustawą Prawo Zamówień Publicznych). Jednostka Ewaluacyjna pozostająca w stałym kontakcie z ewaluatorem zewnętrznym, będzie

przekazywała do oceny GSE wstępne wersje raportów cząstkowych i końcowych z badania ewaluacyjnego.

- **monitorowanie procesu wdrażania rekomendacji**

Ponadto w proces ewaluacji PO RPW zaangażowane są:

- Komisja Europejska - przy przeprowadzeniu z jej inicjatywy ewaluacji strategicznych PO RPW.
- Krajowa Jednostka Oceny odpowiadająca za koordynację badań ewaluacyjnych prowadzonych na poziomie NSRO, a zatem również za spójność badań ewaluacyjnych przeprowadzanych przez IZ PO RPW z badaniami przeprowadzanymi w ramach innych programów operacyjnych.
- Wnioskodawcy oraz beneficjenci – w zakresie udostępniania przez nich danych i opinii niezbędnych do realizacji badań ewaluacyjnych PO RPW.

5. Budżet przeznaczony na działania ewaluacyjne

Budżet na realizację ewaluacji PO RPW został zapewniony w ramach osi priorytetowej 6. Pomoc Techniczna i wynosi 3,210 mln euro (w tym środki z EFRR - 2,728 mln euro). Wielkość środków corocznie wydatkowanych na działania ewaluacyjne będzie ustalana w *Rocznych Planach Działań* IP i IZ PO RPW.

W przypadku zlecenia ewaluacji zewnętrznych przez IP lub IZ, wybór podmiotów przeprowadzających ewaluację będzie odbywać się w procedurze zgodnej z przepisami ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo Zamówień Publicznych. W zakresie wyboru wykonawców zgodnie z ww. procedurą Jednostka Ewaluacyjna PO RPW będzie współpracowała z Wydziałem Zamówień Publicznych w Biurze Dyrektora Generalnego Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.